

Sámi Giellagáldu njuolggadusat

Mearriduvvon 11.06.2020 Norgga Sámedikkis.

Mearriduvvon 26.06.2020 Suoma Sámedikkis.

Mearriduvvon 17.09.2020 Ruota Sámedikkis.

§ 1 Ulbmil

Sámi Giellagáldu lea sámeálbmoga oktasaš davviriikkalaš fágaorgána sámi giellagažaldagain. Sámi Giellagáldus ovddasvástádussan lea koordineret, nannet ja ovddidit davviriikkalaš sámi giellaovttasbarggu.

Sámi Giellagáldu ulbmilin lea seilluhit, gáhttet ja ovddidit dan kulturárbbi maid sámeielaid čállingielat ja njálmmálaš gielat ovddastit, ja seilluhit, nannet ja ovddidit sámeielaid seammás go iešguhtege sámeiela sierra dárbbut, hástalusat ja resurssat váldojit vuhtii.

§ 2 Doaimmat

Sámi Giellagáldus lea ovddasvástádus sámeielaid giellagáhttemis. Sámi Giellagáldu galgá doaimmat oktasaš áššedovdi fágaorgánan dain áššiin mat gusket sámeielaid čállingiela normeremii. Dát sisttisdoallá terminologijja ja čállinnjuolggadusaid normerema. Sámi Giellagáldu galgá riggudahttit sámeielaid sátnehivvodaga ja dán láchkai leat mielde sihkkarastimen sámeielaid boahtteáiggi.

Sámi Giellagáldu galgá juohkit dieđuid, rávvet ja bagadallat giellageavaheaddjiid sámeielaid geavaheamis.

§ 3 Ásahusa organiseren

Sámi Giellagáldu lea iešheanalaš ásahus man leat ásahan Sámedikkis Suomas, Ruotas ja Norggas. Praktihkalaččat ja hálldahuslaččat lea Sámi Giellagáldu čadnon Sámediggái Norggas, mii doaimmá hálldahuslaš ovddasvástideaddjin, muhto ásahusa jođiha sierra stivra mas buot golmma sámedikkis lea ovttaássásaš váikkuhanvejolašvuhta.

Sámi Giellagáldus galget leat giellabargit buot ovddastuvvon riikkain.

Sámi Giellagáldu njuolggadusat mearriduvvojit ovttaláchkai buot golmma sámedikkis.

§ 4 Vuoigatvuođat materiálaide

Sámedikkis Suomas, Ruotas ja Norggas sáhttet friddja geavahit ja juohkit materiála man Sámi Giellagáldu lea buvttadan ja čohkken.

§ 5 Stivrra čoahkkádus

Sámi Giellagáldu stivrras leat 6 stivralahtu geain leat persovnnalaš várrelahtut. Juohke sámediggi nammada guhtege 2 stivralahtu, geain leat 2 várrelahttu. Sohka bealledásseárvu galgá deattuhuvvot nammadeami oktavuodas. Buot sámedikkiin lea ovttalágan ovddasvástádus lámhčit sohka bealdásseattu stivrii. Vuolggasadjin lea ahte nammadeapmi gusto njealji jahká. Juohke sámediggi sáhtá goas beare ođđasit nammadit iežas stivralahtuid. Stivralahtuin galgá leat fágalaš gelbbolašvuotta sámegeielas, ja sii galget dovdat gielladili bures.

Stivra konstituere iežas ja vállje stivrajođiheaddji ja (ovtta dahje guokte) nubbinjođiheaddji stivralahtuid gaskkas.

Jus okta stivralahtuin ii sáhte searvat čoahkkimii, de galgá várrelahttu gohččojuvvot. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat njeallje lahtu ja unnimusat okta ovddasteaddji iešguhtege sámedikkis leat čoahkkimis. Jus jienastemiin gártet seamma olu jienat, de leat stivrajođiheaddjis guokte jiena.

§ 6 Stivrra doaimmat

Stivra lea Sámi Giellagáldu bajimus orgána, ja das lea váldoovddasvástádus ásahussii. Stivrras lea ovddasvástádus das ahte ásahas lea alla fágalaš kvalitehta, ja ásahus jođihuvvo beaktilit ja gustovaš njuolggadusaid mielde. Stivrras lea ovddasvástádus fágalaš ovdáneapmái, resursageavaheapmái ja vuoruhemiide, ja maiddái Sámi Giellagáldu doaimmaide guoski mihttomeriid ja strategijaid hábmemii. Stivra ásaha giellalávdegottiid dárbbu ja resurssaid mielde, ja direktivrra árvalusa mielde.

Stivra galgá mearridit jahkereketdoalu, jahkedieđáhusa, bušeahta, doaibmaplána ja ásahusa bargoortnega. Stivra galgá virgádit direktivrra stivrajođiheaddji árvalusa mielde, ja Sámi Giellagáldu eará bargoveaga direktivrra árvalusa mielde.

§ 7 Direktivra

Direktivra jođiha Sámi Giellagáldu doaimma. Direktivrras lea ovddasvástádus Sámi Giellagáldu siskkáldas organiseremii daid rámmaid siskkobealde mat bohtet ovdan § 6. Direktivrras lea bargoaddiovdasvástádus Sámi Giellagáldu bargiide. Direktivra lea stivrra čálli, son galgá válbmet ja rávvet dain áššiin mat ovdanbuktojuvvojit stivrii, ja su ovddasvástádussan lea čađahit stivramearrádusaid.

Direktivrra ovddasvástádussan lea ahte ekonomalaš doaibma čađahuvvo gustovaš njuolggadusaid mielde. Direktivra galgá hábmet bušeahtaárvalusa ja jahkereketdoalu, ja dieđihit stivrii ekonomalaš ja eará áššiid birra main lea mearkašupmi ásahussii.

Direktevrras lea fápmudus disponeret bušeahta ja váldi dahkat šiehtadusaid Sámi Giellagáldu bealis, dain áššiin mat gusket opmodahkii, proševttaide ja ovttasdoaimbangaskavuodáide stivrra mearridan rámmaid siskkobealde. Direktivevrras ovddasvástádussan lea almmuhit rabas virggiid ja addit árvalusaid stivrii.

§ 8 Giellalávdegottit

Ovttaskas giellalávdegottiin mat ásahuvvojit § 6 mielde, lea ovddasvástádus normeret čállingiela, terminologiija ja čállinnjuolggadusaid.

§ 9 Bušeahtta ja ruhtadeapmi

Sámi Giellagáldu galgá jahkeraporterema oktavuodas ovddidit čuovvovaš njealji jagi bušeahtadárbbuid Sámedikkiide Suomas, Ruoŋas ja Norggas. Bušeahtadárbbut leat vuodđun bušeahttašiehtadallamiidda sámedikkiid gaska. Bušeahttašiehtadallamat galget leat čađahuvvon nu ahte juohke Sámedikki oassi lea čielggas ovdal áigemeriid mat gusket iešguđet Sámedikki bušeahtameannudeapmái.

Go bušeahtameannudeapmi lea loahpahuuvon, de hábmejuvvo oktasaš juolludusreive Sámedikkiin Sámi Giellagáldui mas ovdanbohtet vuordámušat ásahussii.

Sámi Giellagáldu hálddaša ieš sisabođuidda ja jahkásaš badjelbáhčaga, ja das lea alddis ovddasvástádus gokčat vuolláibáhčaga.

§ 10 Raporteren

Sámi Giellagáldu galgá sáddet Sámedikkiide Norggas, Ruoŋas ja Suomas ásahusa ovddidit jagi doaimmaid ovddas sierra jahkedieđáhusa ovdal ođđajagimánu 15. beaivvi, ja sierra rehketdoalu ovdal guovvamánu 10. beaivvi. Dát raporteren galgá leat heivehuvvon juolludusreivve ektui.

§ 11 Sámi Giellagáldu heaittiheapmi

Jus okta Sámedikkiin mearrida geassádit ovttasbargoorgánas, de heaittihuvvo Sámi Giellagáldu juovlamánu 31. beaivvi jagi eretcealkin áiggiin. Dieđiheapmi galgá ovdanbuktojuvvot čálalaččat. Dieđiheapmi vuolgá johtui dan kaleandarjagi loahpas go Sámi Giellagáldu stivra vuostáiválddii dieđiheami. Luohpama dahje heaittiheami oktavuodas juhkkovvojit opmodagat, geatnegasvuodát ja vejolaš loahpahangolut gustovaš gollojuogadeami mielde. Dát guoská maddái virgevuogadeami vuodáide guoski ovddasvástádussii. Ovttaskas bargiid ektui čuvvot heaittiheami oktavuodas Norgga bargobiraslága ja stáhtabargiidlága njuolggadusat.

§ 12 Váiddameannudeapmi

Váiddameannudeapmi čađahuvvo hálddašanlága mearrádusaid mielde. Dain áššiin maid stivrra nammadan giellalávdegottit leat mearridan, váiddainstánsan lea Sámi Giellagáldu stivra.

§ 13 Fápmuiboahhtin

Njuolggadusat bohtet fápmui go buot sámedikkiit leat mearridan njuolggadusaid ovttaláhkai. Sámedikki dievasčoahkkin Norggas ásaha dan maŋŋá ásahusa formálalaččat Sámelága 2-12 § mielde.

§ 14 Mearrádusaid rievdadeapmi

Dáid njuolggadusaid sáhttet sámedikkiit rievdadit. Rievdadusat bohtet fápmui go dat leat mearriduvvon ovttaláhkai buot ovddastuvvon sámedikkiid dievasčoahkimiin.